

JETŘICHOVSKÝ ZPRAVODAJ

7/2008 VÁNOČNĚ NOVOROČNÍ SPECIÁL

OBSAH:

2. *Na úvod*
INFORMACE PRO OBČANY
CzechPOINT v Jetřichově
Vánoční výzdoba
Veřejné zasedání obecního zastupitelstva
Upozornění na změnu jízdnicích řádů
3. *České vánoční tradice*
4. *České vánoční tradice pokračování*
5. **PŘÍSPĚVKY ORGANIZACÍ A OBČANŮ**
Z činnosti hasičů
Z činnosti TJ SOKOL Jetřichov
Cvičení žen
6. *Zprávy ze školy*
Přání

Vážení čtenáři Jetřichovského zpravodaje.

Rok 2008 uběhl jako voda a na dveře již klepe ten další. Nastává očekávaný čas Vánoc, což nelze přehlédnout. Většina obchodů a obchodních řetězců nám tuto skutečnost připomíná již od října. Nyní je již vánoční shon v plném běhu a zřejmě i proto příspěvků do tohoto vánočně novoročního speciálu bylo poskrovnu. I z tohoto důvodu vám tedy poskytneme jakýsi vánočně-novoroční servis, kdy bude čerpáno především z internetu.

Počasi nás stále napíná, zda zase konečně po několika letech budou Vánoce na sněhu, jak tomu bylo třeba v roce 2005, ze kterého je fotografie na titulní straně.

Využívám tedy tohoto místa a děkuji všem, kteří nejen nyní, ale i po celý předchozí rok do zpravodaje přispívali. Zároveň přeji všem krásné a pohodové Vánoce, bohatého Ježíška a do nového roku 2009 především pevné zdraví, mnoho štěstí a spokojenosti.

M. Doležal

INFORMACE PRO OBČANY:

CzechPOINT

Od 10.11.2008 je v provozu CzechPOINT i na Obecním úřadu v Jetřichově. Za stanovených podmínek vám budou poskytnuty výpisy z Katastru nemovitostí, z Obchodního rejstříku, z Živnostenského rejstříku a z Rejstříku trestů, jak bylo uvedeno v minulém čísle zpravodaje. O případných novinkách budete v budoucnu informováni na tomto místě.

Vánoční výzdoba

Jako každý rok, tak i letos, se na křižovatce rozzářila vánoční výzdoba a to nejen na stromku, ale i nad silnicí a na sloupech, jak dokládá přiložená netradiční fotografie. Poděkování patří Jaroslavovi a Dušanovi Doležalovým.

**Veřejné zasedání
obecního zastupitelstva
obce Jetřichov
se koná
v pondělí 22.12.2008
od 18:30 hod.
v kulturním domě.**

Změny jízdnicích řádů od neděle 14.12.2008

Od neděle 14.12.2008 došlo ke změnám jízdnicích řádů. Změny nejsou podstatné, jsou to minutové posuny. Velká změna nastala ve spojení do Veby Broumov a Olivětín, kde došlo k vytvoře-

ní nových spojů, aby bylo obsluhováno denně na nepřetržitý provoz.

(jízdní řády na www.jetrichov.cz)

Zdroj P-Transport

České vánoční tradice

Žádné roční období se v Česku nepojí s tolika tradicemi jako Vánoce. Jejich kouzlo nutí i ty nejracionálnější povahy k děláni zdánlivě nesmyslných věcí. Kdy je možné přistihnout dívku 21. století, jak hází střevícem za hlavu? Seriozního pána, jak si do peněženky zasouvá rybí šupinu? Celou rodinu, když napjatě sleduje lodičky z ořechových skořápek v umyvadle? Jenom jednou. V neobyčejné vánoční době jsou neobyčejné věci normální.

České vánoční tradice v sobě neoddtělitně spojují křesťanské svátky s pohanskými obřady, dávné místní obyčeje se proplétají s vlivy jiných zemí. Jaké hlavní zvyky se dnes v Česku váží k adventnímu a vánočnímu období?

Adventní věnec

Mezi nejoblíbenější symboly předvánoční doby patří adventní věnec. Je většinou spletený ze zeleného chvojí, někdy ozdobený mašlemi, šiškami a jinými maličkostmi. Na věnci stojí čtyři svíce, které představují čtyři adventní neděle. Těmi je vymezen advent, doba, v níž křesťané očekávají narození Spasitele. Letos první neděle adventní připadla již na 30. listopadu. Každou neděli se na věnci rozsvítí další svíčka, až na konci adventu září všechny. Pro křesťany je přibývající světlo symbolem blížícího se příchodu Ježíše Krista, tradici ale dodržují i ti, kdo se prostě těší na Vánoce.

Adventní kalendář

Zvláště dětem, které se už nemohou dočkat Vánoc, bývá určen adventní kalendář. Každý den odkrývá jí jedno ze čtyřadvaceti okének, za nímž najdou malou odměnu, zpravidla kousek čokolády. Adventní kalendáře začínají tradičně prvním prosincem, což ale není úplně přesné. Období adventu zahajuje totiž čtvrtá neděle před Štědrým dnem (24. 12.), každý rok je tedy datum jiné.

Barborky

Svobodné dívky by mohl zajímat zvyk, který se váže k svátku sv. Barbory (4.12.). Ten den podle tradice trhají dívky třešňové větvičky zvané barborky a čekají, zda jim do Vánoc ve váze rozkvetou. To by znamenalo, že se dívka do roka vdá.

Mikuláš, anděl a čert

Velmi živým je v Česku svátek sv. Mikuláše. V jeho předvečer, 5. prosince, navštěvuje děti Mikuláš v doprovodu čertů a andělů.

Mikuláš v biskupském rouchu děti nejdříve zkouší, například z básničky či písničky, a vyptává se na jejich poslušnost. Čert mu dodává autoritu strašením, pouštěnou hrůzu vyvažuje krásný anděl. Nakonec Mikuláš dítě, které slibuje, že bude hodné, podaruje drobnými dárky, především sladkostmi a ovocem. Zlobivější děti ale mohou mezi cukrovinkami nalézt i bramboru nebo kousky uhlí. Není-li převlečený Mikuláš na dosah, dítě nepřijde zkrátka. Stačí, když dá za okno punčochu, po setmění mu do ní Mikuláš nadílku vloží i bez zkoušky.

Cukroví a vánočka

České Vánoce jsou nejsladším obdobím v roce. Hospodyňky se doslova předhánějí v pečení vanilkových rohlíčků, perníčků, sněhových pusinek a desítek dalších druhů cukroví. Recepty se v rodinách předávají po generace, není proto divu, že drobné cukroví je na pohled krásné a na jazyku se rozplývá.

Nepostradatelnou součástí svátečního stolu je vánočka, sladké pečivo z kynutého těsta spletené do tvaru copu, zdobené rozinkami a mandlemi.

Jesličky

Zobrazování biblického výjevu z betlémského chléva, kde se na slámě narodil Ježíšek, patří mezi české vánoční tradice již celá staletí. Betlémy se stavějí nejrůznějších velikostí a z nejrůznějších materiálů: ze dřeva, papíru, keramiky, ale i z perníku či dokonce z

másla. Ve středu betléma jsou jesličky s Ježíškem, obklopeným Pannou Marií a svatým Josefem. Nad chlévem se vznášá anděl, který drží stuhu s nápisem Sláva na výsostech Bohu. Další postavičky představují pastýře a stádo ovcí, kterým bylo narození zvěstováno, dary přinášejí tři mudrcové. K biblickým reáliím lidé často přidávali postavy, budovy i stromy ze svého okolí.

Do Guinnessovy knihy rekordů byl zapsán největší mechanický lidový betlém na světě, zvaný Krýzovy jesličky. Skládá se z více než třinácti set figurek, z nichž na 130 se pohybuje. Betlém je vytvořen ze dřeva, látek a kašírovací hmoty. Více než šedesát let na něm pracoval měšťan Tomáš Krýza (1838 - 1918). Nachází se v muzeu v Jindřichově Hradci. Samostatným unikátem je barokní přírodní betlém z dílny Matyáše Bernarda Brauna, který vznikl v letech 1723 až 1733. Tvoří jej skupina reliéfů vytesaných do skalních stěn a soch zhotovených z obrovských kamenných bloků. Podle ústředního díla se soubor nazývá Betlém. Plastiky se rozkládají ve volné krajině v okolí Kuksu.

Vánoční stromeček

Bez rozzářeného stromečku si dnes Vánoce už ani nedovedeme představit. Přesto je tento zvyk v českých zemích celkem mladý. V měšťanských a šlechtických domácnostech se začal objevovat počátkem devatenáctého století, zdomácněl ale až v průběhu jeho druhé poloviny. Na venkově dnešnímu pojetí předcházela zvyk větš stromek špičkou dolů nad slavnostní stůl. Zpočátku se stromek zdobí červenými jablíčky, ořechy, ozdobami ze slámy nebo cukrovím. Ve dvacátém století začaly převažovat skleněné ozdoby. Nejrozšířenější je zřejmě smrček, oblíbené jsou ale také borovice a jedličky. Stromček se zdobí buď na Štědrý den (24. 12.) nebo den předem a rodiny se z něj radují většinou alespoň do Tří králů (6. 1.). Od dvacátých let minulého století se objevují vánoční stromky na veřejných prostranstvích českých měst a obcí. Dnes je asi nejnámější každoročně vztyčovaný strom na Staroměstském náměstí v Praze.

Jmelí

Další „vánoční rostlinou“ je jmelí. Lidé si jeho zelené, postříbřené či pozlacené snítky nejčastěji připevňují na lustr, případně nad dveře. Zřejmě proto, že pod zavěšeným jmelím má muž právo políbit jakoukoli dívku či ženu. Nebo proto, že „kdo se pod jmelím políbí, druhému se zalíbí“ a jejich láska bude po způsobu jmelí věčně zelená. Každopádně darované jmelí nosí štěstí, a tak se při vánočních návštěvách hodí s sebou snítku přinést.

Štědrý večer

Na Štědrý den (24. 12.) se rodina schází doma, zdobí stromeček, chystá se večeře. Mnoho lidí zachovává až do večera půst. Dětem, které se nemohou dočkat večeře, rodiče slibují, že vydrží-li nejíst, uvidí zlaté prasátko. Po setmění, s východem první hvězdy, se zasedá ke společné večeři. Tradiční česká štědrovečerní večeře se skládá z rybí polévky a smaženého kapra s bramborovým salátem. Od večeře není radno vstávat, zbytečně se tak přivolává neštěstí. To podle tradice přináší i lichý počet lidí kolem stolu.

Vánoční kapr

V předvánočním čase jsou v ulicích všech českých měst k vidění mohutné kádě plné kaprů. Většina jich pochází z proslulé rybníkářské oblasti na jihu Čech.

Ve většině domácností se kapr, obalený v mouce, vajíčku a strouhance, smaží na pánvi. Mezi tradiční pokrmy patří i kapr vařený „na modro“ se zeleninou a máslem. Tradice praví, že kdo si dá šupinu z vánočního kapra při večeři pod talíř, bude mít dostatek peněz po celý následující rok. Podobného účelu dosáhne i ten, kdo si dá šupinu do peněženky. Kaprův osud se ale občas vyvine úplně jinak: zvláště děti vítají, když ho na Štědrý den mohou pustit zpět na svobodu.

Ježíšek

Po štědrovečerní večeři nastává okamžik, na který se mnohé české děti těší celý rok. Rodina se shromáždí kolem rozsvíceného vánočního stromečku, pod nímž se kupí zabalené dárky. Podle tradice je sem nepozorovaně přinesl Ježíšek. Na rozdíl třeba od Santa Clause tato postava nemá žádnou ustálenou vizuální podobu. Také způsob, jakým k dětem přichází, zůstává obestřen tajemstvím. Ježíšek je zdrobnělinou pro Ježíše Krista, jehož dětství je o Vánocích zdůrazňováno. Děti Ježíškovi před Vánoci posílají dopis, ve kterém ho prosí o to, co by si přály pod stromečkem nalézt. Původně v českých zemích nosil dárky sv. Mikuláš, postava Ježíška sem pronikla až v devatenáctém století z Německa. České děti z obou tradic vytěžily maximum: dárky jim nosí jak Mikuláš, tak Ježíšek.

Štědrovečerní magie

Štědrý večer a noc byly odpradáвна časem, kdy se stírala hranice mezi světem pozemským a nadpřirozeným. V tuto dobu bylo možné nahlédnout do budoucnosti a případně ji i ovlivnit. Zatímco magické úkony spjaté se zajištěním bohaté úrody se z povědomí moderních lidí téměř vytratily, tradice spojené s otázkou svatby, zdraví a štěstí zůstávají stále aktuální.

Zdravé jádro

Po štědrovečerní večeři si každý může rozkrojit jablko, napříč, tedy kolmo na stopku. Kdo ve svém jablku nalezne pěticípou „hvězdičku“ ze zdravých jader, může být spokojen. V příštím roce ho čeká zdraví a štěstí. Pokud je jádřinec červavý, lze se nadít nemoci. A když místo pěticípé hvězdičky jsou jádřínka uspořádána

do tvaru křížku, hrozí nejhorší. Osudu lze napomoci výběrem zdravého, velkého jablka. Podobnou informaci jako jablka podle tradice ukrývají i vlašské ořechy. Kdo ve čtyřech nalezne zdravá jádra, bude sám zdravý celý rok.

Lití olova

Na přípravu náročnější, zato významově bohatší je staročeský zvyk lití olova. Nad plamenem či na kamnech se roztaví kousek olova, které se posléze najednou vylije do nádoby s vodou. Podle tvaru, do kterého olovo ve vodě ztuhne, přítomní usuzují, co dotyčného čeká. Svobodné dívky se v něm snaží rozeznat tvář či monogram toho, kdo je jim určen. Výsledný tvar olova je také možné číst jako odpověď na předem položenou otázku.

Plavba životem

Poetický zvyk, který upoutá (nejen) každé dítě, je pouštění lodiček z ořechových skořápek. Několik vlašských ořechů se rozpulí a do vyprázdňených polovin skořápek se připevní maličká svíčka - nejsnáze pomocí nakapaného vosku. Ořechová lodička se zapálenou svíčkou se vypustí do větší nádoby s vodou. Její plavba předznamenává životní dráhu toho, kdo ji vyslal. Když vydrží dlouho svítit, čeká majitele život dlouhý a šťastný. Jestliže se lodička pustí na volnou vodu, dotyčný se vydá na cesty, drží-li se při břehu, zůstane doma.

Kam zamíří střevíc

Na Štědrý den se svobodné dívky mohou svého osudu zeptat, čeká-li je v příštím roce svatba. Dívka hází střevícem přes hlavu. Jestliže dopadne patou ke dveřím, zůstane i nadále doma. Pokud ale bota zamíří špičkou ze dveří ven, čekají dotyčnou vdavky a odchod od rodičů.

Koleda

Tradice koledování sahá v českých zemích až do středověku a ještě v nedávné době byl tento zvyk součástí především venkovského prostředí. Koledníci obcházeli stavení, zpívali písně a za přání všeho dobrého dostávali od hospodářů výslužku. Hlavní dobou koledování bylo období mezi Štědrým dnem a svátkem Tří králů (tj. 24.12. - 6.1.). S tradiční vánoční koledou je spojen například svátek sv. Štěpána (26.12.). Verše Koleda, koleda Štěpáne, co to neseš ve džbáně? Nesu, nesu koledu, upad sem s ní na ledu znají i děti, které se koledovat už nevydávají.

Nový rok

První den v roce je provázen rčením „Jak na Nový rok, tak po celý rok“. Je proto záhodno vyvarovat se jak všech hádek a rozepří, tak i nepříjemné práce. K obědu se tradičně podává čočka nebo polévka s drobnou krupicí. Podle zvyku si těmito pokrmy člověk zajišťuje dobrou finanční situaci na celý rok. Naopak tradice nedoporučuje servírovat zajíce či drůbež, a to aby štěstí neuteklo nebo neulétlo.

Tři králové

Šestého ledna obcházejí domácnosti chlapi převlečení za tři krále, koledují a přejí vše dobré. Na vchody domů a bytů píší svěcenou křídou K + M + B, tedy zkratku latinské věty Christus mansionem benedicat, Kristus ať žehná tomuto příbytku. V tento den se také pořádají různé charitativní sbírky. Na Tři krále končí cyklus vánočních svátků. Lidé odstrojují stromeček a ukládají betlém, aby se k němu zase napřesrok vrátili.

(Zdroj internet)

Z činnosti hasičů

V říjnu proběhla brigáda na údržbě hasičských aut. Této akce se zúčastnilo 6 členů, kteří zde celkem odpracovali 20 brigádnických hodin.

Ve středu 29. října 2008 proběhlo v celém okrsku Meziměstí, taktické cvičení jednotek SDH. V 15 hodin odpoledne byl vyhlášen poplach. Akce se zúčastnily jednotky SDH Meziměstí, Teplice nad Metují, Adršpach, Jetřichov, Hynčice, Ruprechtice, Vižňov a Vernéřovice.

Jednalo se o praktický výcvik s použitím vody a využitím dostupných sil a prostředků. Dálková doprava vody na požářiště proběhla v Meziměstí – od brodu za bývalým Kovodružstvem, směrem nahoru kolem bývalého motokrovového závodiště ke křížku. A dále po spojovací cestě Vernéřovice – Meziměstí, směrem nahoru k lesu na Meziměstí. Cílem cvičení bylo ověření akceschopnosti a připravenosti jednotek požární ochrany, ověření komunikace mezi jednotkami a naučit velitele jednotek organizovat a řídit hasební zásah.

V sobotu 22. listopadu 2008 jsme pořádali Posvícenskou taneční zábavu, již tradičně spojenou s Vepřovými hody. K tanci a poslechu hrála hudební skupina BTK z Police nad Metují, pod vedením pana Jirmana. Zábavy se bohužel zúčastnilo malé množství lidí, což nás mrzí. Na organizaci každé akce se podílí mnoho lidí, kterým je odměnou mnoho spokojených návštěvníků....

Tak snad někdy příště.

Plánované akce:

17. ledna 2009 pořádáme Hasičský ples

24. ledna 2009 proběhne Hasičská valná hromada

Sbor dobrovolných hasičů Jetřichov

Vás zve na

H A S I Č S K Ý P L E S

který se uskuteční dne 17. ledna 2009

v kulturním domě v Jetřichově

Začátek ve 20:00 hodin

K tanci a poslechu hraje hudební skupina

DOTEKY

Z činnosti TJ SOKOL Jetřichov

Ve čtvrtek 4. prosince 2008 se uskutečnila členská schůze TJ SOKOL Jetřichov za celkem solidní účasti. Kromě jiného bylo rozhodnuto, že bude od nového roku rozšířeno cvičení v pro veřejnost v kulturním domě a to vždy v úterý odpoledne pro následující kategorie a v následujících časech:

Rozpis cvičení (od 6.1.2009):

16 – 18 hod.: starší děti

bude cvičit M. Doležal

18 – 19 hod.: ženy

cvičí O. Doležalová a Š. Rozumová

19 – 20:30 hod.: muži nohejbal

zodpovídá D. Doležal

TJ SOKOL JETŘICHOV

POŘÁDÁ

VE ČTVRTEK 25. prosince 2008

tradiční

VÁNOČNÍ NOHEJBALOVÝ TURNAJ

(trojic)

Začátek od 13:00 hod. v kulturním domě.

Hodnotné ceny. Občerstvení.

Cvičení žen

Každý rok na podzim začíná sezóna cvičení. Naše parta holek (věkem možná už ne, ale duší ano) se setkává každé úterý od šesti večer a hodinku dělá něco pro své zdraví a duševní pohodu. Někdy se nás sejde pár, někdy i patnáct, ale určitě sem všechny chodíme rády. Před cvičením si sdělíme novinky z domova a na konci pak máme zase radost, že jsme pro sebe udělaly něco prospěšného. Parta je fajn a tak občas vyrazíme do hospůdky, kde si zase procvičíme mluvení. Patří mezi nás i kamarádky z Ruprechtic a rády bychom uvítaly další ženy, které by si rády jednou týdně protáhly tělo. Těšíme se, že nás bude zase víc.

Za ženy zpracovala Marta Hopjanová

Zprávy ze školy

Děti se zúčastnily vánočního výletu do Muzea Boženy Němcové v České Skalici, kde se konala výstava "Babiččiny vánoce" (viz. foto) a ve škole je navštívil Mikuláš.

Mateřská a základní škola Jetřichov

Vás srdečně zvou na

VÁNOČNÍ BESÍDKU

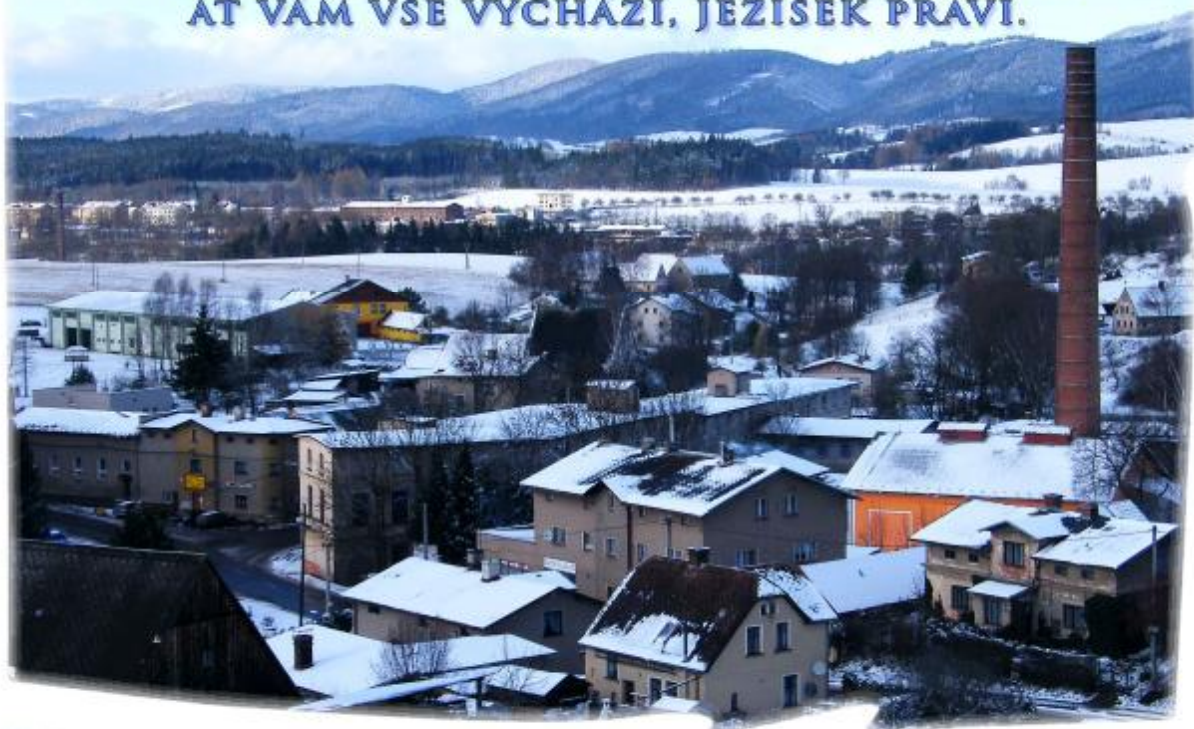
která se koná ve středu

17. prosince 2008

od 16 hodin v kulturním domě.

V KLIDU SI UŽIJTE VÁNOČNÍ CHVÍLE,
PO NOVÉM ROCE ZAS V PLNÉ SÍLE
VYKROČTE NANOVO A V DOBRÉM ZDRAVÍ,
AŽ VÁM VŠE VYCHÁZÍ, JEŽÍŠEK PRAVÍ.

PF 2009

Jetřichovský zpravodaj – vydává Obec Jetřichov IČO 00654116

Adresa redakce: Obec Jetřichov, tel. 491 582 425, obec.jetrichov@tiscali.cz. Grafická úprava: Bc. Martin Doležal, m.dolezal@wo.cz. Vychází 1x za dva měsíce nákladem 200 výtisků, evidenční číslo: MK ČR E 17904

UZÁVĚRKA DALŠÍHO ČÍSLA: 30. ledna 2009

Obsah je sestavován z příspěvků občanů a organizací – příspěvky neprocházejí jazykovou úpravou, za obsah článků ručí pisatel. Nepodepsané články nebudou uveřejňovány.